

УДК 378.013.43 – 057.87:130.123.4

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Т. Ф. Мельничук

У статті висвітлені практичні аспекти формування духовної культури студента засобами культурно-просвітницької діяльності і значення культурологічного підходу в системі освіти у створенні умов засвоєння загальної та національної культури через творчість.

Ключові слова: культурологічний підхід, духовні цінності, творча особистість, культурно-просвітницька діяльність, національна культура.

Постановка проблеми. Економічні та політичні зміни, демократичні перетворення, що відбуваються у сучасному суспільстві, спрямовують стратегію держави до розвитку нових соціокультурних, економічних, політичних відносин, які зумовлюють трансформацію традиційних психологічних структур і, відповідно, зміни в орієнтаціях і установках молоді, пошуку нового змісту (сенсу) життя, формування нових потреб та інтересів у професійній діяльності. Тому не вірно розставлені пріоритети певною мірою можуть здійснити руйнування культурних традицій, моральних і естетичних цінностей, де втрачається віра у справедливість і гуманність суспільства, що призведе до трансформації світогляду й відверне молодь від гуманістичних орієнтирів у духовному житті. Кожна культура є способом інтелектуально-творчої самореалізації людини, тому вивчення інших культур збагачує нас новими знаннями, творчим досвідом. Культура – універсальний спосіб творчої самореалізації людини через прагнення розкрити і ствердити сенс людського життя у співвідношенні з сущим: постаючи перед людиною як смисловий світ, що надихає, об'єднує і визначає спосіб буття і світовідчуження людей, культура є потужним джерелом розвитку людини, її соціалізації й індивідуалізації.

Динаміка взаємин культури і людини виявляється в тому, що в різні періоди свого життя вона опановує і розвиває різні орбіти життєдіяльності: матеріальну, технологічну, сенситивну, художню, духовну, емоційну. Залежно від багатьох об'єктивних та суб'єктивних чинників у самій

людині переважає та або інша позиція щодо культури: споживча, креативна, творча, новаторська, відтворююча. А допомогти розібратися в усьому цьому можуть знання і освіта.

Культура особистості – це система знань, поглядів, переконань, умінь, що сприяють виникненню механізмів і технологій використання накопиченої соціальної інформації, яка, в свою чергу, транслюється в усі аспекти життєдіяльності людини, утворюючи культурний генофонд суспільства. У зв'язку з цим і культура, і особистість – поняття взаємопов'язані та взаємообумовлені.

Освіта як сфера соціокультурної діяльності дає великі можливості для усвідомлення світової культури і формування в особистості культурологічної основи, ось чому культурологічна парадигма професійної освіти має бути орієнтована на розвиток особистості як основного творця і носія культурних цінностей.

Мета статті – показати значення культурологічної підготовки у формуванні духовності студентської молоді засобами культурно-просвітницької діяльності на прикладі роботи кафедри культурології НУБіП України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Культурологічна наука дає можливість осягнути сприйняття світу і діяльність людства, закономірності і розвиток матеріальної та духовної культури цивілізацій, етносів і конкретної людини. Рівень культури визначає і спрямовує долю людини, формує ціль її життєдіяльності. Діяльність творчої особистості спрямована на створення якісно нових, невідомих раніше духовних і матеріальних цінностей в будь-якій сфері (мистецькій, науковій, інженерно-технологічній, управлінській, господарській) з кінцевим результатом (продуктом творчості). Розвиток емпатійних здібностей (здатності розуміти і сприймати точку зору іншої людини), формування ціннісно-світоглядних орієнтацій особистості відтворюється у процесі творчості, дозволяє прийняти і оцінити творіння інших.

Культурологічний підхід потребує проектування оптимальної системи педагогічної освіти, що максимально повно відповідає існуючому типу культури та запитам сучасної цивілізації. Цей підхід дозволяє розглядати педагогічні явища та педагогічну діяльність як сукупність культурних компонентів на широкому культурному фоні соціуму із урахуванням локальної культурної ситуації. Педагогічні факти й явища при такому підході розкриваються з урахуванням реальних культурних процесів у минулому, сьогоденні та майбутньому.

За цих умов феномен культури виступає стрижнем розуміння людини, її свідомості і життєдіяльності, культуротворчості. Це перш за все гуманістична позиція, що визнає людину суб'єктом культури, її головною діючою особою.

Сутність *культурологічного підходу* полягає у вивченні світу людини в контексті її культурного існування, в аспекті того, чим світ є для людини, яким сенсом він для неї наповнений. Культурологічний підхід як конкретно-наукова методологія пізнання й перетворення ґрунтується на аксіології – ученні про цінності та ціннісну структуру світу і зумовлений об'єктивним зв'язком людини з культурою як системою цінностей. Людина не тільки розвивається на основі освоєної нею культури, а й вносить у неї дещо принципово нове, тобто стає творцем нових елементів культури. У зв'язку з цим освоєння культури як системи цінностей, які виражені через відповідну мову, пісні, танці, звичаї, традиції, манери поведінки, з допомогою яких упорядковується життєвий досвід, регулюється взаємодія, спілкування є, по-перше, розвитком самої людини і, по-друге, становлення її як творчої особистості [2, с. 32].

Культурологічний підхід надзвичайно важливий при розробці гуманістичних засад педагогіки, оскільки її основоположна ідея людиноцентризму передбачає своїм об'єктом цінність людини як особистості, будується на визнанні її прав на вільний розвиток і виявлення своїх здібностей. Згідно з культурологічним підходом педагогічна діяльність має сприяти створенню оптимальних умов засвоєння загальнолюдської і національної культури, усвідомленню і самореалізації особистістю своїх культурних потреб, інтересів і здібностей. Освітнє середовище має стати культурно-освітнім, де здійснюється культурний розвиток особистості, набуття нею досвіду культурної поведінки, надання їй педагогічної допомоги і підтримки в культурній самоідентифікації та самореалізації творчого потенціалу.

Як методологічна основа і метод проектування виховання культурологічний підхід дозволяє трактувати освіту узагальненою культурою в єдності її аксіологічного, діяльнісного та особистісно-творчого компонентів як діалог освіти і творчості, що є способами культурного саморозвитку.

Культурологічний підхід базується на тому, що критерієм знання як феномена культури є не стільки відповідність цій дійсності, скільки узгодження даної форми знання із загальними ціннісно-смісловими настановами культури. Основний смисловий знак освіти «раціоналізм»

змінюється на знак «культура». При цьому поступово відбувається відхід від абсолютизації цінності раціональних наукових знань до усвідомлення, засвоєння і реалізації в освітній практиці гуманітарних і культурних цінностей.

Як методологічна основа формування творчої особистості культурологічний підхід передбачає *погляд на творчість як на феномен культури*. Він дозволяє творчість розглядати на широкому соціокультурному фоні з урахуванням локальної культурної ситуації, з урахуванням реальних соціокультурних процесів в минулому, теперішньому і майбутньому, як стрижневий елемент в розумінні і поясненні людини, її свідомості, ставлення до навколишнього середовища.

На думку багатьох авторів (О. Арнольд, І. Бех, Ю. Єфімов, І. Громов, В. Малахов, В. Тугарінов, Н. Чавчавадзе, Г. Шевченко та ін.), *сукупність матеріальних і духовних цінностей, створених людством, і складає сутність культури*. Отже, людина завжди діє в рамках загальнолюдських цінностей, будучи одночасно об'єктом культурних впливів і суб'єктом – творцем цінностей. Культурологічний підхід в процесі формування творчої особистості дозволяє вірно орієнтуватися і долучатися до істинних культурних цінностей, глибше пізнавати не тільки світ, але і саму людину, здобувати інтелектуальний та творчий досвід, спонукати до творчості.

Е. Фромм у своїй праці «Мистецтво любити» розкриває механізм любові в різних сферах людського існування, але самим високим досягненням є духовна сфера людини, яка більш повно розкрита до самовіддачі, з можливістю поділитися самою дорогоцінною часткою свого життя – духовним багатством, життєвою енергією, своїми почуттями. Будь-яке мистецтво потребує повної віддачі, щоб дійсно бути зрозумілим глядачу чи слухачу, треба вміти віддати частку своєї душі, а мати душу – велика розкіш. В наш прагматичний час людині необхідно пристосуватися до викликів реалій, знайти спосіб єднання із середовищем, де ірраціональна віра ґрунтується на підпорядкуванні ірраціональному авторитету – так прийнято в суспільстві і це є догмою. Раціональна віра, за словами Фромма, полягає у впевненості, що базується на власному досвіді, спостереженні і роздумах, вірою у власні сили і почуття – це вже вища ступінь розвитку особистості. Раціональна віра є підґрунтям інтелектуальної і емоційної діяльності, мислення, що спонукає на творіння (созидание – рос. мова). Заради своєї ідеї, віри в неї люди йшли на ешафот! Віра потрібна в будь-якій сфері діяльності,

тільки тоді можна розраховувати на успіх. Слова вченого стають гаслом для розуміння існування Людини на цій Землі: «А вера в вероятность любви как явления социального, не только индивидуального, – следствие разумной веры, которая опирается на понимание человеческой сути» [5, с. 106].

Все більшої актуальності набуває вивчення проблем духовного збагачення сучасної молоді, психологічних особливостей її морального та естетичного розвитку, виявлення тенденцій активізації духовного потенціалу особистості студента. Процес руху культури пов'язаний із теоретичною і практичною діяльністю людини, у ході якої вона змінює навколишній світ, формує і розвиває індивідуальні здібності і потреби, знання і уміння, навички і почуття. Тому культура – це процес, у змісті якого закладена подвійність: він несе в собі матеріальні й духовні підстави, перебуває в найтіснішому зв'язку з діяльністю людей, тим самим удосконалює людину, формує її як особистість.

Духовність як складова національної системи виховання, формування особистості розглядається в працях видатних вітчизняних філософів, істориків, педагогів, державних діячів (Ш.Амонашвілі, І.Бех, М.Бердяєв, М.Грушевський, М.Драгоманов, М.Костомаров, П.Могила, М.Пирогов, Г.Сковорода, Г.Шевченко та ін.). «Духовність – категорія людського буття, якою виражається його здатність до самотворення та творення культури. Духовність є вищим рівнем розвитку особистості, на якому основними мотиваційно-смісловими регуляторами її життєдіяльності є вищі людські цінності. Дух об'єктивується в артефактах. Результатом творення є культура» [1, с. 244].

Духовний розвиток людини та людства невід'ємно пов'язаний з творчою активністю, результатом якої є продукування духовних надбань у соціумі (сферах науки, мистецтва, релігії та філософії), і передбачає якісні та кількісні зміни у виборі моральних ідеалів, ціннісних орієнтацій, життєвих планів, які здійснюються в процесі зростання рівня самовдосконалення, самовиховання, самоактуалізації й самореалізації індивіда. Творча діяльність людини сприяє формуванню творчої особистості, її духовному розвитку, сповідуючи принципи Істини, Добра, Краси. За висновками член-кореспондента Г.П. Шевченко, духовний розвиток людини ґрунтується на розумінні духовності як психологічного феномену, який є творчою здатністю людини до психічної самореалізації та самовдосконалення [6].

Виховання духовності особистості – це безперервний процес, який виявляється в різних формах, однією з яких є культурно-просвітницька

діяльність як в межах учбового закладу, так і за його межами (науково-практичні семінари, мистецькі заходи, відвідування театрів, музеїв, концертних вистав, бібліотек, організації культурологічних експедицій, благодійних заходів тощо).

В Національному університеті біоресурсів і природокористування України виховання людини, спрямоване на засвоєння духовних цінностей, побудованих на принципах гуманізації, природовідповідності, варіативності, системності, культуротворчості, поставлене на досить високий рівень, завдячуючи невтомній роботі викладачів кафедри культурології і педагогічних кафедр, викладачів-кураторів через діяльність наукових міжнародних семінарів, художньо-мистецьких і патріотичних заходів, краєзнавчо-етнографічних і культурологічних експедицій, спортивних змагань, творчих конкурсів, олімпіад тощо. Особливого значення в процесі духовного зростання студентів і викладачів має вивчення та широке обговорення ролі видатних українців (часто виїздами на місця їх народження та діяльності – музеї) у розвитку національних та світових надбань в освіті, науці, культурі, мистецтві, релігії, медицині, у сферах професійної і державотворчої діяльності, а також рис характеру, особливостей у побуті, їх поведінки у критичні періоди їхнього життя (на прикладах далекого минулого і сьогодення). Дослідницька робота студентів полягає в тому, що вони вивчають історію рідного краю через діяльність знаних земляків, знайомляться самі і презентують на практичних заняттях свої наукові доробки в галузі культурологічних розвідок, історичних фактів, фотоматеріалів. Навіть вулиці і установи, які названі прізвищами видатних особистостей їхньої місцевості, викликають у студентів почуття гордості і шани до пам'яті цих людей.

Ефективною формою успішної організації діяльності формування творчої особистості, а також у реалізації гендерної політики в Україні та ролі інституту сім'ї є утворення громадського університетського жіночого клубу «Гармонія» з широким аспектом впливу на морально-духовне, національно-патріотичне виховання у оволодінні загальнокультурними цінностями, що позитивно позначається на професійній діяльності та формуванні особистості. Результатом такої діяльності організації і практичним її впровадженням стало «Свідectво про реєстрацію авторського права № 61767 «Інновації у процесі етнокультурологічної підготовки студентів (на прикладі клубу ділової жінки «Гармонія»)» від 22.09.2015р. (автор Мельничук Т.Ф.).

Високий рівень фундаментальної професійної освіти тільки в поєднанні з культурологічною підготовкою повинен стати одним з основних напрямів університетів природоохоронного профілю як флагмана університетів наук про життя та навколишнє середовище у формуванні творчої особистості.

Шляхом опитування студентів і випускників університету минулих років підтверджена доцільність і необхідність існування кафедр гуманітарного циклу (культурологічного напрямку) та введення в навчальні плани університетів агроприродоохоронного профілю дисциплін культурологічного циклу, організації та підтримки творчих колективів та самодіяльних гуртків, творчих заходів, семінарів, конференцій виховного та культурно-просвітницького спрямування для забезпечення умов у формуванні творчої особистості в університетах природоохоронного та аграрного профілю, враховуючи різні підходи впливу на студента, включаючи особистісний підхід і авторитет викладачів.

Позитивним аспектом є те, що кафедра культурології проводить велику культурно-просвітницьку роботу зі студентами та викладачами на засадах безкоштовного надання освітніх послуг в мистецьких колективах та гуртках, із залученням професійних творчих діячів (народних і заслужених артистів України), що в період економічної кризи країни є унікальним. Отже, формування творчої особистості в системі культурно-просвітницької діяльності в університетах природоохоронного профілю буде ефективним, якщо будуть забезпечені умови для самореалізації особистості відповідно до її здібностей, створена творча обстановка, впроваджені принципи патріотичного виховання на засадах національної ідеї, збережені національні і культурні цінності та традиції українського народу, використані інноваційні і мотиваційні методи для досягнення поставленої мети.

Більшість із сучасних студентів швидко орієнтуються в життєвих колізіях і розуміють складність геополітичної, екологічної та економічної обстановки в світі і відповідальність, яка лягає на їх плечі в розбудові держави і їх особистого вкладу у цей процес, тому вони виставляють свої вимоги і бачення освітнього процесу в університеті. Так, студентка І курсу педагогічно-гуманітарного факультету університету Софія Заман вважає, що професійна кваліфікація повинна включати в себе не тільки професійну *майстерність*, але і професійну *соціалізацію*. Вирішення цього питання, на її думку, визначають два основних напрями

формування змісту навчання в агроприродничому університеті: *по-перше*, це формування особистості самого студента, розвиток його індивідуальних якостей і особливостей; *по-друге* – освоєння студентом знань конкретних технологій зі спеціальності, які в майбутньому стануть засобом і змістом його професійної діяльності. Вона вважає, що основні структурні елементи гуманітарної освіти складаються з соціологічної, еколого-природничої, політекономічної, історичної, культурологічної та світоглядно-філософської, соціально-політичної філологічної, етичної та естетичної освіти, українознавчої підготовки та економічної, правової освіти, психолого-педагогічної підготовки, системи знань та навичок, що забезпечують здоровий спосіб розвитку студента як мислячої та свідомої особистості, і від гуманізації освіти багато в чому залежить інтелектуально-творчий потенціал особистості. Вища школа повинна, перш за все, «виводити в люди», а вже потім в агрономи, агробіологи, менеджери, економісти, ветеринари.

Прислухаючись до студентів як рівних партнерів у досягненні загальної мети, необхідно рахуватися з їх думками і робити корекцію у навчально-виховному процесі, тому підходи до формування творчої особистості, гуманістичного світогляду студентів, в якому основні життєві позиції людей, їх переконання, ідеали, принципи пізнання і діяльності, ціннісні орієнтації стають актуальними в проблемах сучасного світу [3].

Тому визначальними складовими організаційно методичної системи з розвитку творчої самореалізації і активності майбутнього фахівця є створення сприятливих педагогічних умов, застосування форм і методів педагогічної роботи, зорієнтованих на формування креативності, нестандартного мислення студента, розкриття та самовираження його духовного потенціалу. Педагогічна підготовка викладачів кафедри культурології забезпечує високий рівень культурологічного розвитку творчої особистості майбутнього фахівця, опанування культурою професійної діяльності, мислення, спілкування, художньо-естетичною культурою, які відображають соціальний стан суспільства, одночасно розвиваючи здатність до безперервної самоосвіти, самовиховання, саморозвитку, творчої самореалізації. Результатом цієї роботи стали дослідження і статистичні дані працевлаштування і успіхи випускників університету біоресурсів і природокористування України, які відвідували і брали активну участь в художніх колективах і творчих заходах, що дало можливість майбутнім фахівцям і керівникам різних підрозділів в господарській сфері діяльності краще адаптуватися в

складних життєвих ситуаціях, вміти прийняти вірне рішення і почути іншого, бути комунікабельним і урівноваженим.

Великого значення в творчій діяльності художніх колективів мають фестивалі і конкурси як стимулюючий і мотивуючий елемент виховного процесу. Так, на Міжнародному фестивалі дитячо-молодіжної творчості «Веселка миру», який було проведено у Словацькій республіці і де серед 200 осіб і творчих колективів наш університет було представлено народним ансамблем пісні і танцю «Колос» ім. С. Семеновського, саме цей колектив нашого університету у номінації «Вокал» посів перше місце. В лютому 2016 р. цей славетний студентський колектив був визнаний кращим аматорським колективом міста Києва і удостоєний найвищої нагороди конкурсу – Гран-прі, а танцювальна група ансамблю посіла почесне 2 місце серед кращих танцювальних колективів Києва. У березні 2016 р. на Всеукраїнському фольклорно-етнографічному фестивалі «Золоті ключі» (творчий проект «Відродження починається з духовності») за збереження і розвиток народних традицій Гран-прі фестивалю присуджено чоловічому вокальному ансамблю «Амеро» Національного університету біоресурсів і природокористування України. В цьому ж році жіночий вокальний ансамбль «Октава» став переможцем VII Міжнародного фестивалю-конкурсу дитячо-юнацької творчості «Квітуча Україна» за професійне бездоганне виконання музичних творів. Творчі успіхи мають і студенти театрального колективу «Березіль», підтвердивши в цьому році звання «народного», в репертуарі якого чимало творів класики.

На Міжнародному фестивалі танцю «Megapolis», який проходив у березні 2016 р. у Харкові, колектив бального танцю «Чарівність» нашого університету став кращим і отримав Головну нагороду – Статус золотих призерів фестивалю.

Фестивалі і конкурси, які стали традиційними для нашого університету («Голосіївська весна», Софіївські зорі», «Краса університету» тощо) формують у студента такі риси характеру, як почуття відповідальності, творчої конкуренції, підтримки і уболівання за успіхи інших, уміння сконцентруватися і зібратися в найважливіший момент, і дозволяють відчувати себе творчою особистістю. Самореалізація студентської молоді в різноманітних фестивалях, заходах, творчих гуртках формує особистість з власним поглядом на життя як більш самостійну і відповідальну. Наслідкування кращим прикладам творчості своїх однолітків (конкуренція у хорошому

розумінні) сприяє розвитку нових форм виявлення талантів студентів, появі нестандартних творчих проявів: нові стилі танцювальних форм, виконання музичних творів у оригінальній трактовці – на губній гармошці, нова інтерпретація хорових творів тощо.

Культурологічна функція освіти полягає в тому, що науково-педагогічний працівник в вищому навчальному закладі є носієм загальної, національної та педагогічної культури формування духовності студентської молоді, що відображає сформований науковий світогляд, стійку систему національних і загальнолюдських духовно-моральних цінностей. Моральна особистість виступає в ролі пізнаючої і діючої істоти в межах нормативного морально-етичного поля, що складається в суспільстві, оволодіває нормами, реалізує їх у своїй поведінці, діяльності. Моральна індивідуальність творить норми міжособистісних взаємин, творчо моделює власну поведінку, свідомо оцінюючи свої індивідуальні якості.

Так, на заняттях гуманітарних дисциплін викладачі повинні використовувати всі прийоми і засоби для досягнення мети – виховання творчої особистості, яка отримавши професійні знання, матиме можливість вирішувати проблеми у оригінальний, не стандартний спосіб. Необхідно також донести до студентів культурологічні принципи, розуміння генезису культури, що дасть можливість адаптуватись в соціокультурному і природному середовищі.

Цікавий досвід реформування вищої освіти в напрямку її гуманітаризації і гуманізації було проведено в США у кінці 1980-х рр., причиною чого стали нестримна автоматизація, комп'ютеризація (конвеєрний процес), де роль людини почала втрачати свої функції як думуючої, культурної особистості з творчим підходом до професійної діяльності. Науковці Гарвардського університету виступили з пропозицією розробити програму «Назад до джерел», яка передбачала випускникам університету оновлювати знання протягом всього життя (за що, до речі, виступають зараз вчені і в Україні), підвищуючи таким чином культурний рівень населення. Успіх такого проекту дозволив розробити новий навчальний план з гуманітарним підходом (вивчення літератури і мистецтв, мови і культури, історії, соціального аналізу і філософії, природничих наук), особливо в негуманітарних університетах, що сприяло не тільки формуванню освіченого управлінського персоналу, але і підвищенню рейтингу і престижу учбового закладу. Більшість президентів США навчалися в Гарвардському, Колумбійському, або Єльському університетах. Уряди всіх штатів США при підтримці федеральних і місцевих органів,

державних фондів і меценатської допомоги розвивають і удосконалюють цю програму, створюють спеціальні центри досліджень, відкривають кафедри гуманітарного і культурологічного профілю в інженерно-технічних вищих навчальних закладах [4].

Висновки. Культурно-соціологічний напрям культурології пов'язаний із осмисленням історичної динаміки культури, мистецтва, ролі особистості в генезі розвитку суспільства, закономірностей культурних процесів. Нинішні політичні, соціально-економічні виклики обумовлюють людину бути готовою до вирішення складних проблем сьогодення, тільки культурно-освічена особистість здатна подолати всі життєві складності. Професійна підготовка студентів в університетах повинна ґрунтуватися на концептуальних засадах формування цілісного загальнонаціонального культурного простору, системі духовних цінностей. Успіхи студентів у культурно-просвітницькій діяльності кафедри культурології НУБіП України дозволяють стверджувати, що виховання творчої особистості засобами мистецтва дозволить краще соціалізуватися у подальшій професійній діяльності, швидше адаптуватися до ситуації, налагоджувати комунікацію в соціальному середовищі, творчо вирішувати проблеми. Ще раз наголошуємо, що культурологічний підхід передбачає *погляд на творчість як на феномен культури*, який дозволяє творчість розглядати на широкому соціокультурному фоні з урахуванням локальної культурної ситуації, реальних соціокультурних процесів.

Література

1. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В.Г.Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
2. Кравченко А.И. Введение в социологию: Учебное пособие. – М.: Новая школа, 1995. –144 с.
3. Культурологічний словник / За ред. В.І. Рожка, О.В. Антонока. – К.: НМАУ. – 464 с.
4. Романовська О.О., Романовська Ю.Ю., Романовський О.О. Досвід вищої освіти Сполучених Штатів Америки ХХ-ХХІ століття. Книга І. Гуманітарна та підприємницька підготовка американців – Винниця: Нова Книга, 2009. – 264 с.
5. Фромм Э. Искусство любить: Исследование природы любви / Эрих Фромм. – Пер.с англ. – Луганск: Биг-Пресс, 2012. – 108 с.
6. Шевченко Г.П. Поэтический образ морали в искусстве: опыт нравственного воспитания старшеклассников: книга для учителей и студентов. – 2-е изд., доп. и испр./ Г.П.Шевченко, Л.Л.Бутенко, А.И.Шкурин. – Луганск: Изд-во «НОУЛИДЖ», 2014. – 320 с.

КУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИЙ ПОДХОД ФОРМИРОВАНИЯ ДУХОВНОСТИ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ СРЕДСТВАМИ КУЛЬТУРНО-ПРОСВЕТИТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Т. Ф. Мельничук

В статье рассматриваются практические аспекты формирования духовной культуры студента средствами культурно-просветительской деятельности и значение культурологического подхода в системе образования для создания условий усвоения общей и национальной культуры посредством творчества.

Ключевые слова: культурологический подход, духовные ценности, творческая личность, культурно-просветительская деятельность, национальная культура.

CULTURAL APPROACH OF THE FORMATION OF SPIRITUALITY OF STUDENT YOUTH BY MEANS OF CULTURAL AND EDUCATIONAL ACTIVITY

T. F. Melnychuk

Practical aspects of formation of student's spiritual culture by means of cultural and educational activities are discussed in the article. The author investigates the importance of culturological approach in providing conditions for acquiring general and national culture through creativity.

Keywords: Culturological approach, moral values, creative personality, cultural and educational activities, national culture.

Мельничук Тетяна Федорівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри культурології Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна). E-mail: tetyana.melnichuk@nubip.edu.ua

Melnichuk Tetyana Fedorivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Culturology of National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine (Kyiv, Ukraine). E-mail: tetyana.melnichuk@nubip.edu.ua